

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1308

av Margareta B Kjellin (M)

AT- och ST-tjänstgöring för sjuksköterskor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att införa allmäntjänstgöring och specialisttjänstgöring för sjuksköterskor.

Motivering

Under det senaste decenniet har vårdutbildningarna genomgått betydande förändringar. Ett tydligt resultat av detta är att vi kan se en positiv utveckling knuten till nya kurser, vilket har medfört att nya kunskaper tillförts de studerande. För studerande på sjuksköterskeutbildningen på högskolenivå har exempelvis forskningsinriktningen breddats, vilket är oerhört viktigt för yrkets utveckling. Vi kan konstatera att behovet av omvårdnadsforskning är stort då den utgör en central komponent i vad som brukar beskrivas som välfärdens kärna. Att mer tyngd har lagts på forskarinriktningen är synnerligen positivt men har tyvärr även kanaliserat effekter av mer negativ art. Då utbildningen inte förlängts har ökat fokus på forskningsinriktningen skett på bekostnad av det praktiska arbetet med avancerad omvårdnad. De studerande som sökt in på utbildningen efter ett teoretiskt gymnasieprogram får därför en allt för snäv praktisk-klinisk kunskapsbas och får svårt att diagnostisera och behandla patienten på en avancerad nivå. Många nyutexaminerade sjuksköterskor upplever idag ett glapp mellan sin teoretiska utbildning och den verklighet som möter dem i yrkeslivet. De känner sig otrygga i sin roll och behöver en omfattande introduktion innan de kan arbeta självständigt. Den praktiska delen behöver med detta som utgångspunkt stärkas. År 1969 implementerades den obligatoriska praktiktjänstgöring efter läkarexamen som kallas allmäntjänstgöring (AT). AT syftar till att komplettera den praktiska

tjänstgöringen i den kliniska grundutbildningen och ge läkarna de ytterligare erfarenheter som är nödvändiga. Klinisk tjänstgöring har visat sig fungera väl för läkare. Ett koncept utifrån liknande bevekelsegrunder bör därför införas även för sjuksköterskor.

De positiva effekterna med AT för sjuksköterskor är bland annat att patienterna får en bättre omsorg med tryggare sköterskor, att sjuksköterskeyrkets status höjs och rekryteringsmöjligheterna förbättras. Praktik inom fler områden underlättar valet för sjuksköterskor som vill specialisera sig, och med en bred kunskap om vården underlättas också samverkan mellan olika vårdgivare.

På motsvarande sätt finns också en specialisttjänstgöring (ST) för läkare.

Specialisttjänstgöring är en av Socialstyrelsen reglerad utbildning som legitimerade läkare kan genomgå för att bli specialiserade inom ett visst medicinskt område.

Motsvarande utbildning bör därför även införas för legitimerade sjuksköterskor.

Behovet av specialistutbildade sjuksköterskor är stort, och precis som behovet av grundläggande AT för sjuksköterskor för att säkra tillgången till kompetenta sjuksköterskor behövs ST för sjuksköterskor för att upprätthålla kvaliteten inom den högspecialiserade sjukvården. Detta i kombination med att kopplingen till akademien tydliggörs genom att möjligheten till forskarpoäng vävs samman med utbildningen har – sett utifrån en helhetsbedömning – potential att tillsammans skapa positivt grundade incitament. Fler kommer att vilja förkovra sig mer.

Att det skapas ordning och reda i denna process är relevant utav flera skäl. Vi står inför en stor generationsväxling inom vårdsektorn där många med stor erfarenhet av vårdarbete och handledning lämnar yrket. Det innebär att det ställs allt större krav på den som är ny sjuksköterska. Dessutom minskar samtidigt tillgången på specialistutbildade sjuksköterskor. Mot den bakgrunden bör regeringen överväga möjligheten att se över förutsättningarna för en allmän tjänstgöring också för sjuksköterskor liksom en specialisttjänstgöring för legitimerade sjuksköterskor.

Margareta B Kjellin (M)